

rendszerető és takarékos. Nagyszüleimnek 2 fia és hét lánya volt.

Miklós, aki apja üzletében volt, amit apja halála után átvett, 1918-ban mint jómódú agglégény halt el. Családja tagjait sokat segítette, szorgalmas becsületes ember volt.

Albert szintén kereskedő volt, önállósította is magát, feleségül vette Bod kórházi orvos leányát, Emmát, 4 gyereke volt. Feleségétől később elvált. Könnyelmű, kártyás ember volt. Üzletét elhanyagolta, azt mondták róla, hogy egy kerekével többje van. Ezek dacára maradt utána a főtéren 1 háza. Albert és családja, felesége és gyermekei is nem voltak normálisak egészen, emiatt sok kellemetlenségük volt az életben, és emiatt a különben tisztességes jó nevű Amberboj nevet kompromittálták. Amint Édesanyámtól értesültem, a Pap családtól örökölték ezt a terheltséget.

Regina előbb Pap Ferencné, akitől elvált a Szentszék jóváhagyásával és férjhez ment Szandtner Károly m. kir. honv. százados (48-49-es főhadnagy)-hoz, aki nagyon kedves úriember volt. 1896-ban nyugalomba mentek, Tordára költöztek a Jókai Mór utcába, házat építettek, és ott laktak halálukig. 1913-ban férje és 1927 szept.-ben 80 éves korában Regina néni halt meg.

Mária: Harnary Jánosné, kereskedő volt a férje, vagyonos volt, de tönkre ment. Torda városánál kapott írónoki állást, ahol több évig szolgált. Sok gyermekük volt.

Lucia: Mader Miklósné - gyógyszerész és földbirtokos Hevesen - magas kort ért, gyermekei nem élnek. Egyik leánya Cingell László gyógyszerésznek volt a felesége, gyermekei ma is élnek Hevesen - László gyógyszerész, Lucia nem ment férjhez.

Iren: Figlár Géza banktisztviselő neje.

Ilus: Dr. Bona Aladárné és Gizella: Dr. Böjti János orvos felesége, Jászapátiban meghaltak, gyermekei: Gizi és egy fiú.

Katinka - Édesanyám - 20 éves korában ment férjhez Édesapámhoz. Édesanyám, amint hallottam, nagyon szép, nagyon jó és vallásos és szelíd volt. Jó nevelésben részesült. Boldog házasságot éltek, templomba is mindig együtt jártak. Édesanyám sok szenvedésen ment át, amit panasz nélkül viselt, először elveszítette egy kis leányát, 3 éves korában diftériában halt meg. Édesapámat évekig ápolta, még fiatalon temette el. Második férjével nem élt boldog házasságot, mert könnyelmű ember volt. Második gyermeke, Gyula bátyám 41 éves korában halt meg a dicsőszentmártoni kórházban, idegbajban. Jogot hallgatott, de nem végezte el, egy éves önkéntes volt, a tiszti vizsgát letette. A városnál dolgozott, a jegyzői irodában, de betegsége miatt (epilepszia) nem tudott véglegesen megmaradni. Egy ideig a Lechner szanatóriumban volt és onnan került le Dicsőbe. Dicsőből Ádámos községbe került ki családhoz. A betegség természete olyan volt, hogy idegenek között csendes és szelíd volt, de itthon nem lehetett tartani. Csendes jó gyerek volt, sokat olvasott, szindarabokat rendezett, az unitárius gimnáziumba tett érettségét. Édesanyám második házasságából Katinka és Károly születtek. Katinka Nagyszébenben és Kalocsán végezte a polg. iskolaképzőt, jeles tanuló volt végig. Polg. iskolai tanítónő volt Baróton, férjhez ment Korbuly Lóránt kilépett kat. paphoz, akinek a felszentelését érvénytelenítették, 5 gyermekük van.

Károly felső ipari iskolát végzett Budapesten. Nagyon jó gyermek volt, a szüleit nagyon szerette, főként az anyját, szorgalmas és jó tanuló volt. Vas és fémipari szakot végezte. 1913-ban bevonult 1 éves önkéntesnek Cattaróba a vártüzérekhez, ott érte a világháború. 1918-ban beosztották a repülőkhöz és ott, mint repülőfőhadnagy lezuhant Mota di Livenzánál 1918. szeptemberben. Édesanyám egészen haláláig siratta.

(folytatjuk)

Karácsonyi népszokás

Az erdélyi örmény népélet egyik érdekes jelenségéről teszek a következő sorokban említést. A kántálás városunkban is szokásban van. A gyermekek karácsony napján reggel és ünnep előestéjén házról-házra járnak és magyar énekeket énekelnek. Évekkel ezelőtt az Üdvözítő születésére vonatkozó énekek szövege örmény volt. Íme egy ilyen ének-töredék:

*Hiszusz g'ulá,
Pálul cshiká;
Phiésé gédrádz,
Ná pámuládz...
Duveczhekh ézbánész,
Or erthám pánész.*

Magyarul: Sír a Jézus, mert nincs pólyája; vág (a Szűz-Anya) ruhájából és abba pólyálja... Adjátok (a kántálásért járó) pénzemet, hogy dolgomra menjek.

Szongott Kristóf. Szamosújvár monográfiája III. kötet 235-236 old. Szamosújvár 1901.

Bodvaj Bécsből nézvést

Részlet a 2004 novemberi füzetek 23. oldaláról:

Tisztelt szerkesztőség! Az alábbi két tanulmánnyal szeretném kiegészíteni Sylvester Lajos cikkét, amely a Bodvaji vashámor kapcsán íródott. Talán nem mindenki számára ismeretes az a történelmi háttér, amely meghatározza a vashámor későbbi jelentőségét a forradalom idején. Ezért ajánlanám ezt a tisztelt olvasó figyelmébe, de főleg az utókor számára is, mint történelmi dokumentumot.

Dr. Száva Tibor Sándor

Külföldi útjaink vagy itthoni vendéglátásaink során nem első ízben tapasztaljuk, hogy a nagyvilágba szétszóródott, szórványsorsban élő nemzettársaink mekkora türelemmel és milyen érzékenységgel kutatják és szálazzák ki a magyar vonatkozású történelmi dokumentumokból egykori eleink nemes cselekedeteit, és építik be a hasznosítható tanulságokat magyarságtudatunk épületébe. *Dr. Száva Tibor-Sándor* ezek közül is a jelesebbek közé tartozik.

Sylvester Lajos

A két Zakariás és a Bodvaji-vashámor

2. befejező rész

Zakariás András (1825-1898 ?)

Gyergyóban született 1825-ben, Zakariás Márton /1788-?/ és Jursa Mária /1805-1841/ gyermekeként. Először kereskedelmi tevékenységet folytatott a Telegdi Baczonban, (a mai Nagybacon régen két településből állt, az egyik a Bardóczzsékhez tartozó Telegdi Baczon, míg a másik a Sepsiszekhez tartozó Sepsi Baczon volt és csak a folyó választotta el a két helységet), majd 42 éves volt, amikor megvette unokatestvérétől a bodvaji vashámort. Zakariás Antal a brassói törvényszék jóváhagyásával, 3688 forint vételár feltüntetésével, 1867. jan. 31-én kelt szerződéssel a bányajogosítványokat és a vasüzemet eladta unokatestvérenek a Telegdi-Bacson lakosú Zakariás Andrásnak, aki a kohót és a gyárépületet 1874-ben felújította, modernizálta. A kemence fűjtatóberendezését nagyméretű kétrekeszes